

Lingeschouw 2015

Vereniging
tot behoud van het
Lingelandschap

Lingeschouw 2015 - Inhoud

Van de voorzitter	3
Redactioneel	4
Agenda Algemene Ledenvergadering 19 mei 2015.....	5
Bestuursmutaties	5
Verslag Algemene Ledenvergadering 2014	6
Verslag van de penningmeester	8
Jongeren Fotowedstrijd.....	9
Herbouw kasteel Spijk	11
Wat vindt SBB van de herbouw.....	12
Herbouw Kasteel Spijk: een kans of een bedreiging?.....	13
Omgevingsvisie Geldermalsen	14
Een landschap vol cultuurhistorie - interview.....	18
Landschapsvisie windparken Betuwewind	20
Windmolens reactie VBL	21
Wandelroute rondom plas Koornwaard.....	22
Werk in uitvoering.....	22
Algemene informatie	23

Colofon

Uitgave

Vereniging tot Behoud van het Lingelandschap
©2014

Adres

Postbus 131
4190 CC GELDERMALSEN

Contact

☎: 0345 476699
@-mail: secretaris.vbl@gmail.com

Website

www.lingelandschap.nl

Eindredactie

Erik Boegborn

Het drukwerk van deze uitgave is
verzorgd door

De StrooifoldersSpecialist

Nieuwsteeg 63
4196 AK Tricht

☎: 0345 570059

www.strooifoldersspecialist.nl

De Vereniging tot Behoud van het Lingelandschap (VBL) zet zich in voor de landschappelijke en cultuurhistorische waarden van de Linge en het aanliggende gebied.

De vereniging is in de loop der jaren gegroeid tot een organisatie die meespeelt in het spel van ruimtelijke ontwikkelingen waarbij economische belangen vaak haaks staan op andere maatschappelijke belangen. Landschappelijke waarden en een gezond leefmilieu dreigen al snel ondergesneeuwd te raken.

Natuurlijk is een gezonde economie van levensbelang voor onze streek. Maar bij de ontwikkeling van de economie kan en moet voldoende rekening gehouden worden met de wensen van de bewoners, zoals u.

In de loop der jaren is de VBL een medespeler geworden die ook serieus genomen wordt in het -vaak- politieke spel.

De VBL denkt zo veel mogelijk constructief mee bij de ontwikkelingen in ons gebied, maar geeft waar nodig tegengas.

U kunt ons daarbij ondersteunen en helpen onze vereniging nóg sterker te maken door ons ledental verder te vergroten.

Bent u nog geen lid? Meldt u dan aan. Dit kan eenvoudig via onze website, www.lingelandschap.nl of door aanmelding bij de secretaris.

Bent u al lid? Breng onze vereniging dan onder de aandacht van uw vrienden en kennissen.

Van de voorzitter

Leo Brouwer

Wat ons bindt

Wat delen wij? U, ik, begunstigers van de Vereniging tot Behoud van het Lingelandschap.

Binnen het bestuur komt deze vraag wel eens op. Bijvoorbeeld als we er over nadenken wat we vinden van windmolens bij Deil, of hoe we meer leden naar de algemene ledenvergadering (ALV) kunnen krijgen. Want zoals iedere vereniging wil je als bestuur graag contact met je achterban. De mensen voor wie je het uiteindelijk doet, naast uiteraard je eigen overtuiging dat landschap er toe doet en dat je daar je bijdrage aan wilt leveren.

Wat kun je dan doen om meer mensen naar een ALV te krijgen? Een prominent lid met landelijke bekendheid vragen op te treden bij de ALV? Een gratis boottocht over de Linge aanbieden voorafgaand aan de ledenvergadering? We hebben hier uitgebreid over gebrainstormd. Uiteindelijk kwamen we tot de conclusie dat veel leden vermoedelijke helemaal niet zitten te wachten op grote bijeenkomsten of activiteiten.

Als leden van de VBL houden we allemaal van het Lingelandschap, maar lang niet iedereen heeft de behoefte om dat samen met andere leden te beleven. Zelf wandel ik bijvoorbeeld graag met familie en vrienden, maar ik heb veel minder met wandelen in groepsverband.

Daarom dit jaar, net als bijna elk jaar, een interessante spreker die zal vertellen over toekomstplannen voor één van de pareltjes in het Lingelandschap: het landgoed Marienwaerdt. Wat kunnen we verwachten en welke impact heeft dat op het landschap? Kom, luister en discussieer mee op onze ALV op 19 mei in de Os en het Paard in Deil.

Als bestuur doen we ons best voor het landschap en de beleving ervan. U kunt daarover in deze Lingeschouw meer lezen. Soms kost dat ons veel tijd en is het niet zo zichtbaar. Maar soms gaat het gemakkelijker en is het direct beleefbaar. Dankzij inspanning van de VBL wordt binnenkort het wandelrondje om de plas bij de Koornwaard weer mogelijk omdat er een trekpontje komt waarmee de vaargeul voor de baggerboten kan worden overgestoken. Goed nieuws voor iedereen die daar een kijkje wil nemen en een mooi rondje wil lopen!

Met hartelijke Lingegroet,

Leo Brouwer

Redactioneel

Lingeschouw 2015

Voor u ligt de Lingeschouw 2015, tevens de uitnodiging voor de Algemene Ledenvergadering van de VBL. De bij deze vergadering behorende stukken staan in deze Lingeschouw, maar deze kunt u ook op onze website (www.lingelandschap.nl) vinden.

In deze Lingeschouw informeert het bestuur u over de historie en ontwikkelingen in het Lingegebied. De Lingeschouw geeft een beknopt overzicht van de voortgang van de activiteiten.

Ook dit jaar komen anderen aan het woord. Artikelen met een gele kop zijn op **persoonlijke titel** geschreven. Plaatsing in ons blad betekent niet dat het bestuur het eens is met de inhoud, maar opent wel de dialoog. Het bestuur geeft (vaak) aansluitend het standpunt van de VBL.

In deze Lingeschouw vertelt Hans de Jong waarom hij Kasteel Spijk wil herbouwen. Jerry Wind vertelt hoe Staatsbosbeheer daar tegenaankijkt. Willy Cornelissen reageert namens het bestuur op de plannen. Gerlach Velthoven gaat in op de plannen voor windmolens - ook hier gevolgd door een reactie van het bestuur.

De omgevingsvisie van Geldermalsen wordt door ons uitgebreid besproken. In een interview met Annemieke Gerris krijgt u bovendien uitgebreide informatie over de cultuurhistorische waarden in de gemeente Geldermalsen.

Wij hopen dat de Lingeschouw 2015 u weer veel (nuttige) informatie en bovendien veel leesplezier biedt!

De winnaar van de fotowedstrijd [2014] met de jury

Algemene Ledenvergadering - 19 mei 2015

Het bestuur van de Vereniging tot Behoud van het Lingelandschap nodigt alle leden uit de jaarlijkse Algemene Ledenvergadering bij te wonen.

Deze vergadering vindt plaats op **dinsdag 19 mei 2015** in Gasterij De Os en het Paard in Deil, aanvang 20.00 uur.

Het bestuur stelt de volgende agenda voor:

1. Opening, welkom en mededelingen
2. Verslag ledenvergadering 2014
3. Jaarverslag 2014
4. Financieel overzicht 2014
Verslag kascommissie
Vaststelling begroting 2015
5. Verkiezing bestuur
zie kader hierna
6. Pauze
7. Themapark Marienwaerdt
Toelichting op de plannen door Baron van Verschuer
8. Rondvraag
9. Sluiting – uiterlijk 22.30 uur
Aansluitend gelegenheid voor een drankje

Het verslag van de Algemene Ledenvergadering vindt u hierna.

De stukken voor de vergadering zijn ook in te zien en te downloaden via onze website www.lingelandschap.nl.

Bestuursmutaties

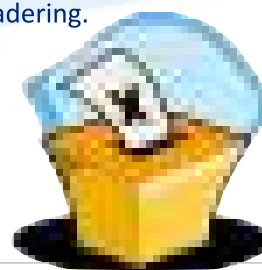
Mark Goverde, Emo van Halsema en Joof Tummers treden af en stellen zich niet herkiesbaar.

Het bestuur zoekt geschikte opvolgers, maar heeft deze (nog) niet gevonden. Op onze website houden wij u van de ontwikkelingen op de hoogte.

Onze vereniging is gebaat bij een sterk, slagvaardig en creatief bestuur. Wij nodigen onze leden van harte uit zich aan te melden als bestuurslid. Belangstellenden voor een bestuursfunctie of voor deelname aan andere activiteiten (het bestuur kan vrijwel altijd hulp gebruiken) kunnen zich aanmelden bij de voorzitter of de secretaris.

Nieuwe bestuursleden hoeven niet door het bestuur te worden voorgedragen:

Volgens onze statuten (artikel 8 lid 2) kunnen bestuursleden kandidaat gesteld door tenminste twee gewone leden, door het bestuur of op eigen voordracht. Tegenkandidaten kunnen worden gesteld door aanmelding bij de secretaris (secretaris.vbl@gmail.com) uiterlijk 24 uur voor aanvang van de vergadering.

Verslag Algemene Ledenvergadering – 27 mei 2014

Erik Boegborn, aftredend secretaris

*Algemene Ledenvergadering van de Vereniging tot Behoud van het Lingeland
dinsdag 27 mei 2014
uitspanning De Notenboom in Beesd.*

Aanwezig 16 leden

Gasten: Annemieke Gerris (gemeente Geldermalsen), Pascal van den Ring (Waterschap Rivierenland).

1 Opening.

2 Inleiding Annemieke Gerris (gemeente Geldermalsen).

Annemieke Gerris geeft voorafgaand aan het formele deel van de ALV een korte inleiding over het Natuurontwikkelingsproject aan de Linge bij Beesd. Er is een stuk grond afgegraven als compensatie voor de aanleg van de Betuweroute bij Gorinchem. Er is nieuwe berging vereist. Het beleid van de gemeente is om meer natuur langs de Linge te ontwikkelen. In oorspronkelijke stukken werd nog vermeld dat het terrein niet toegankelijk zou zijn voor publiek. Nu is er een publiek toegankelijk laarzenpad aangelegd. Annemieke refereert aan de klompenpaden in ontwikkeling in onder meer Tricht en Deil.

Er is sprake van wilgenopslag doordat het een aantal jaren feitelijk niet is beheerd.

3 Veldbezoek Natuurontwikkeling Linge.

Onder begeleiding van Pascal van den Ring van waterschap Rivierenland wordt, helaas onder natte omstandigheden, een veldbezoek afgelegd.

Er wordt na terugkomst een vraag gesteld over de lelijke damwanden die aan de oever van de Linge zijn verschenen, kennelijk door bedrijven die daar gevestigd zijn geslagen. Het gaat over een stuk Lingeoever tussen Spijk en Gorinchem (Spijksepoort). Het waterschap kan weinig hier aan doen omdat de verantwoordelijkheid voor de hoogte en het aanzicht bij de gemeente ligt.

Annemieke en Pascal worden door Leo hartelijk bedankt met een fles Betuwse wijn.

Formeel deel algemene ledenvergadering

4 Verslag ALV 2013

Het verslag, zoals opgenomen in de Lingeschouw 2014, wordt vastgesteld.

5 Jaarverslag 2013

Het verslag, zoals opgenomen in de Lingeschouw 2014, wordt vastgesteld.

6 Financieel overzicht 2013

Door de penningmeester wordt de jaarrekening toegelicht.

De kascommissie (Katrien Koppers en Nicoline van Iperen) doet verslag van de kascontrole en adviseert de vergadering de penningmeester voor het boekjaar 2013 te dechargeren.

Katrien treedt terug. Naast Nicoline van Iperen meldt W. van den Oord zich voor de kascommissie. De begroting voor 2014 wordt vastgesteld.

7 Verkiezing bestuur.

Volgens schema treden Leo Brouwer en Erik Boegborn af. Zij zijn herkiesbaar. Erik beëindigt wel het secretariaat. Het bestuur stelt voor dat Willy Cornelissen de secretariële taken overneemt. De vergadering gaat unaniem akkoord (onder applaus).

8 Nominaties Fotowedstrijd.

De jury heeft de inzendingen bekeken. De nominaties zijn bekend en staan op de website. Op 27 juli vindt de prijsuitreiking plaats.

9 Visie VBL.

Het bestuur licht de 3 voorgestelde speerpunten, genoemd in de Lingeschouw toe (bevorderen kleinschalige recreatie, zichtbare industrialisering, en duurzame energie in relatie tot landschap. Cathrijn stelt voor dat wij eerst de 3 speerpunten oppakken.

Willy wijst op de veranderende taak van de VBL. Steeds meer actief aan het begin van het traject, waarbij nog invloed kan worden uitgeoefend (bijv. bij Zorglandgoed Rumpst).

- a. Thema energie en Landschap: windmolens, zonnepanelen, maar ook eventuele samenwerking met andere organisaties, zoals elf duurzaam). Wij volgen de industriële ontwikkelingen in de fruitteelt. De vergadering vindt dat wij hier meer proactief op moeten inspelen. Genoemd wordt de provincie Gelderland, die zonnepanelen op openbare gebouwen stimuleert.
- b. Nicoline kaart ook het onzorgvuldige gebruik van licht in deze streek aan, in kassen, bij veeteelt, op boerenerven, bij huizen. Project 'Licht op de natuur' is daar al een paar jaar mee bezig. Ook op industrieterreinen schijnen soms onnodig sterke lampen. Dit kunnen we het best bij het speerpunt zichtbare industrialisering meenemen.
- c. De vergadering vindt het belangrijk te focussen op kleinschalige recreatie (in verband met beperkte mogelijkheden van het bestuur). Wij vinden belangrijk dat de bewoners in dit gebied bewust worden van de bijzondere kwaliteiten van het landschap. De fotowedstrijd is een voorbeeld van hoe wij dat willen bereiken. Geopperd wordt, dat je voor een fotowedstrijd ook het thema 'vier jaargetijden' kan kiezen. Dan houd je de aandacht jaarrond vast, maar dat vergt veel inzet.

We moeten vooral proactief bezig zijn, maar reageren wel op ontwikkelingen van derden.

Het is goed om kinderen blijvend te betrekken bij de natuur, gezien het vele afval als flesjes en blikjes.

Er zijn plannen voor een camping in Schelluinen. Er is enige discussie of dit in het werkgebied van de Vereniging valt.

Pim van Mourik meldt zich aan als vrijwillige meedenker voor kleinschalige recreatie.

10 Rondvraag.

Pim heeft geconstateerd dat de statuten nogal rammelen. Hij biedt aan ze eens door te vlooiën. Hij stelt voor daarna een notaris te zoeken, die de statuten voor niets wil wijzigen.

Na de vergadering geven Wybo Dekker en Anny Tissot aan beschikbaar te zijn voor ondersteunende activiteiten.

Financieel jaarverslag 2014

Mark Goverde, Penningmeester

Verslag van de Penningmeester

Het is financieel gezien over het jaar 2014 een rustig jaar geweest. Behalve de kosten voor de fotowedstrijd zijn er verder weinig kosten gemaakt. Het totaal aan uitgaven is daarmee ook ruim onder de begroting gebleven.

Automatische incasso

Betaling van de contributie via automatische incasso is veruit het voordeligst voor de vereniging. De oproep om aan te melden voor contributie via automatische incasso blijft van kracht. Omdat de meeste leden nog met acceptgiro of telebankieren betalen, zijn de bankkosten die de Rabobank ons in rekening brengt hoog.

Aanmelden voor automatische incasso is simpel. Dit kan bij de penningmeester:

E-mail: penning.vbl@gmail.com of stuur een briefje naar:

Vereniging tot Behoud van het Lingelandschap
t.a.v. de penningmeester
Postus 131
4190 CC GELDERMALSEN

De mail of brief, met uw gegevens en bankrekeningnummer, is het bewijs dat u zich aangemeld heeft. U ontvangt een bevestiging van ons. We hopen dat alle leden zich aanmelden voor automatische incasso.

Mark Goverde

De Korne mondt uit in de Linge

Marienwaerdt

Jongeren Fotowedstrijd

Leo Brouwer, voorzitter

Vorig jaar hebben we op de ALV de nominaties bekendgemaakt van onze jongeren fotowedstrijd. Basis- en middelbare school leerlingen uit het Lingebied mochten hun mooiste landschapsfoto's inzenden voor leuke prijzen.

De prijsuitreiking werd verricht door juryvoorzitter Jan Terlouw en mede jurylid George Burggraaf. Dat eigenzinnige jongeren hele goede fotografen kunnen zijn bewees wel de dialoog tussen de winnares van de categorie 15 t/m 17 jaar, Mariëlle van Dijk en de jury. De jury gaf als tip mee dat ze wellicht beter een paar seconden had kunnen wachten omdat de contouren van een rijdende auto zichtbaar waren aan de rand van haar foto. Fel diende ze van repliek: "Nee, dat vind ik niet. Deze mooie plek ligt vlak langs een drukke weg. En ik wil met mijn foto's de werkelijkheid weergeven. Die weg is de werkelijkheid op die plek en deze auto hoort daarbij". Haar ingezonden foto werd door jurylid en landschapsfotograaf George Burggraaf omschreven als "prachtig sfeervol en volwassen beeld, zeer goed gezien en onder de juiste condities genomen! De meerkoeten en het licht maken de foto!" Mariëlle is tevens de winnaar van de publieksprijs met het aantal van 220 likes op facebook voor haar foto.

Van de jongere deelnemers wonnen Daisy Pluimers (categorie 12-14 jaar) en Jibbe Bruijn (onder 12 jaar) een iPad mini. Daisy won met een schitterende foto van de dijk tussen Heukelum en Spijk die ze dagelijks fietst op weg naar school, en Jibbe met een foto van in het water weerspiegelde koeien vlakbij waar hij woont in Buren. Juist dit was het doel van de vereniging Lingelandschap; bewustwording bij nieuwe generaties hoe bijzonder het landschap van je alledaagse leefomgeving in de Betuwe eigenlijk is. Al was de kwaliteit van de ingezonden foto's overtuigend, jurylid Ruben Smit, ecooloog, fotograaf en filmer van 'De Nieuwe Wildernis' heeft alle prijswinnaars nog fotografische tips meegegeven in het juryrapport. De genomineerde en prijswinnende foto's en het rapport zijn te bekijken op www.lingelandschap.nl of onze facebookpagina.

Hoewel de prijswinnaars afkomstig waren van Zennewijnen tot Asperen en van Waal tot Lek kwamen opvallend veel inzendingen en prijswinnaars van de scholengemeenschap Lek en Linge uit Culemborg. Een aantal docenten van deze school was erg enthousiast en had de fotowedstrijd van de VBL zelfs een thema gemaakt in hun lessen. Dat heeft zeker z'n vruchten afgeworpen!

Winnaars in de categorie 15 - 17 jaar waren:

Mariëlle van Dijk (1e prijs), Kobus Waroux (2e prijs) en Philippe Zollinger (3e prijs).

Categorie 12 - 14 jaar:

Daisy Pluimers (1e prijs), Julia de Lang (2e prijs) en Hilde Naus (3e prijs)

Categorie jonger dan 12 jaar:

Jibbe Bruijn (1e prijs), Ferdy van Kranenburg (2e prijs) en Pien van der Pol (3e prijs)

Publieksprijs: Mariëlle van Dijk

De winnende foto's staan op de volgende pagina.

2 Kobus Waroux
1 Mariëlle van Dijk
3 Philippe Zollinger
15-17 jaar

2 Julia de Lang
1 Daisy Pluimers
3 Hilde Naus
12-14 jaar

2 Ferdy van Kranenburg
1 Jibbe Bruijn
3 Pien van der Pol
onder 12 jaar

Herbouw kasteel Spijk

Hans de Jong

Waarom ik het kasteel van Spijk wil laten herbouwen

Als kind speelden wij vaak in de griend langs de Linge, soms gingen we zelfs door die griend naar school. We gingen dan tegenover de kerk de dijk af waar je in een rietveld terecht kwam. Daar zagen we wel eens wat bakstenen en een stukje fundament, maar we hebben nooit door gehad, en dat werd ons ook door niemand verteld, dat daar een kasteel gestaan had. Dat werd pas duidelijk rond het jaar 2000 toen er een boek uitkwam over de geschiedenis van Spijk, geschreven door mijn broer Peter. Hierin wordt ook veel aandacht besteed aan het kasteel.

Het pal tegenover de kerk aan de Linge gesitueerde kasteel heeft bijna vierhonderd jaar bestaan. Het werd door de laatste eigenaar, die er ook enkele jaren gewoond heeft, in 1814 voor afbraak verkocht. Dit had die beste man, baron Sweerts de Landas, natuurlijk niet moe-ten doen, hoe begrijpelijk dit voor die tijd, gezien de economische omstandigheden, ook was.

Door de sloop bleef van de twee middeleeuwse gebouwen in Spijk alleen de kerk over en dat is toch erg jammer, vooral omdat het kasteel een zeer fraai gebouw was. Dat blijkt wel uit de grote interesse van kunstenaars om het in beeld te brengen. Er zijn wel zo'n twintig afbeeldingen van gemaakt.

De bekende kastelentekenaar Roghman maakte er in de zeven-tiende eeuw zelfs vijf tekeningen van, en een museum in Kopenhagen heeft een prachtig schilderij uit 1652, wellicht van Ruysdael, dat door verschillende anderen is nageschilderd.

Toen ik al dat moois onder ogen kreeg, had ik maar één gedachte: we moeten dit imposante bouwwerk herbouwen zodat Spijk deze historische plek weer terugkrijgt. Maar dat is gemakkelijker gezegd dan gedaan. Er rijzen natuurlijk direct veel vragen: welke bestemming moet het gebouw krijgen en hoe zorg je ervoor dat er draagvlak voor het plan ontstaat bij de belanghebbende instanties en de bevolking van Spijk. Is er een geïnteresseerde te vinden die in het project wil investeren, maar die ook oog heeft voor de historische en maatschappelijke belangen. Dit alles moet zijn beslag krijgen in een rijpingsproces dat inmiddels al vele jaren aan de gang is.

Dit proces wordt begeleid door een adviesbureau en daarnaast heb ik ook een architect en een landschapsdeskundige ingeschakeld. Inmiddels zijn er al een groot aantal gesprekken gevoerd en zijn er bijeenkomsten geweest, waaruit verschillende wensen en suggesties naar voren zijn gekomen. In grote lijnen komt het plan er nu op neer dat het kasteel zo nauwkeurig mogelijk wordt nagebouwd aan de hand van de bestaande afbeeldingen, dat het zal worden ingepast in het landschap, dat het door de investeerder bewoond zal worden en er dus geen appartementen in komen, en dat er een openbare ruimte in komt voor maatschappelijke doeleinden. Hierbij kan gedacht worden aan een oudheidkamer van de Historische Vereniging, een toeristische pleisterplaats, bijvoorbeeld gekoppeld aan een mogelijke bezichtiging van een deel van het kasteel. Dit alles zal uiteraard nog verder uitgewerkt moeten worden.

Ik hoop dat mijn plan, waarmee ik nu al zo lang rondloop, binnen niet al te lange tijd daadwerkelijk gerealiseerd zal gaan worden.

Hans de Jong

Staatsbosbeheer en kasteel Spijk

Jerry Wind
Staatsbosbeheer

Hoe staat Staatsbosbeheer tegenover de herbouwplannen kasteel Spijk?

Staatsbosbeheer in Nederland

Staatsbosbeheer is een landelijke maatschappelijke onderneming met wettelijke taken en een opdracht tot vermaatschappelijking.

Wij beheren natuurgebieden 'tot nut van de maatschappij', voor u dus, met daarbij nadrukkelijk aandacht voor geo(morfo)logie, cultuurhistorie en landschap.

De aan ons toevertrouwde natuurterreinen worden beheerd vanuit het motto 'beschermen, beleven en benutten'.

Staatsbosbeheer in Gelderland

In Gelderland beheert Staatsbosbeheer natuurgebieden van groot tot soms erg klein. Voorbeelden zijn: riviernatuur, stuifzanden en uitgestrekte bossen (Veluwe, Groesbeek) en botanische parels zoals in deze omgeving de Put van Bullee en het Tichelterrein bij Buren. Tevens beheert Staatsbosbeheer cultuurhistorisch, landschappelijk en geologisch belangrijke gebieden, zoals eendenkooien, grienden, forten en landgoederen (bijv kasteel Soelen)

Staatsbosbeheer langs de Linge

Staatsbosbeheer is al tientallen jaren eigenaar/beheerder van buitendijkse gronden langs de Linge. Het Lingegebied geniet al lange tijd bescherming: eerst als Staatsnatuureservaat en meer recent als natuurbeschermingsgebied en Natura 2000 gebied Linge en Diefdijk.

De gebieden langs de Linge zijn zoveel als mogelijk opengesteld voor het publiek. De grotere gebieden (Asperense Waard, Koornwaard, De Eng) zijn voor wandelaars en natuurvorsers toegankelijk. Kleine en vaak smalle gebieden zijn beleefbaar vanaf de dijk en het water.

Staatsbosbeheer en kasteel Spijk

De herbouw van het kasteel wordt voorzien op de plek waar het lang geleden stond. Het kasteel wordt herbouwd zoals het er ooit is gebouwd en heeft gestaan. Dit is ontleend aan schilderijen waarop het kasteel is afgebeeld.

De plek waar het kasteel en het park/tuin ligt op eigendom van Staatsbosbeheer. Staatsbosbeheer had kunnen zeggen: 'geen sprake van herbouw op deze plek', maar heeft hier niet voor gekozen. Want wij hebben zowel beschermen (van ecologische waarden) als cultuurhistorie en landschap af te wegen.

Staatsbosbeheer heeft in goed overleg met de initiatiefnemer de heer De Jong besloten hem het herbouw-initiatief nader uit te laten werken.

Als de nadere uitwerking voldoet aan de volgende randvoorwaarden dan is Staatsbosbeheer bereid om met initiatienemer de ter beschikking stelling van de nodige grond te gaan regelen.

1. Rijk, Provincie, waterschap en gemeente moeten hun akkoord hebben gegeven inzake realisering van kasteel en tuin/park in de beschermde uiterwaarden.
2. De nieuwe inrichting voldoet ruimschoots aan de ruimtelijke kwaliteit, en heeft aantoonbare landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten.
3. Er gaat bestaande natuur verloren op de ter beschikking gestelde locatie. Deze natuur dient ruimhartig te worden gecompenseerd elders in het Lingegebied en/of in aangrenzende gebieden.
4. Een maatschappelijk en/of educatief gebruik van (een deel van) de te realiseren gebouwen is een pré.

Ik ben daarom, net als neem ik aan velen van u, erg benieuwd hoe de nader uitwerking er uit zal zien. En hoe die vervolgens wordt beoordeeld door het bevoegd gezag (gemeente, waterschap, provincie en Rijk).

Waardenburg, 19 maart 2015.

Jerry Wind

Staatsbosbeheer Divisie Beheer en Ontwikkeling
afdeling Mens en Omgeving

mob: 06-23366267

Herbouw Kasteel Spijk: een kans of een bedreiging?

Willy Cornelissen

Het plan voor de herbouw van Kasteel Spijk is een sympatiek plan van een enthousiaste ondernemer Hans de Jong uit Spijk.

Sympatiek vanwege het feit het idee om het kasteel Spijk te herbouwen op de plek waar het ooit heeft gestaan. Maar het wordt echter gebouwd in de buitendijkse gronden van de Linge. Als de herbouw was voorzien in het dorp Spijk, binnendijs, dan konden we als VBL ook enthousiast worden. Nu wordt echter gebouwd in de kwetsbare Linge-uiterwaarden, een uniek landschap behorende tot de ecologische hoofdstructuur (EHS) en Natura 2000.

Zoals ook SBB aangeeft is dit in feite niet mogelijk. Het SBB legt deze afweging in handen van Rijk en Provincie. SBB kiest voor een afweging van ecologische waarden met cultuurhistorische waarden. Tevens vindt SBB dat deze natuur ruimhartig gecompenseerd dient te worden. Het wijzigen van de ecologische hoofdstructuur en zeker de natura 2000 begrenzing voor bouwactiviteiten is een schier onbegaanbare weg met vele mogelijkheden tot bezwaar tot aan Europa toe.

De VBL beraadt zich op de mogelijkheden tot bezwaar en vraagt in elk geval compensatie van natuur door versteende oppervlakte uit de buitendijkse gronden van de Linge te halen en om te zetten tot natuur. Te denken valt aan het industrieterrein de Koornwaard in Heukelum en het Oventje in Asperen.

Naast de ecologische aspecten zijn er veel onzekerheden bij de bouw van het kasteel Spijk. Te noemen zijn:

- Wordt het niet een appartementencomplex met veel overlast en aantasting van landschappelijke kwaliteit, zoals parkeerplaatsen, tuinen jachthaven etc.?
- Wordt het landgoederenbeleid van de provincie en de gemeente Lingewaal toegepast?
- Wordt het kasteel publiek toegankelijk of een burcht met hekken? Krijgt het een educatieve functie?
- Worden de oorspronkelijk maten van het oude kasteel aangehouden?
- Welke bouwmaterialen worden gebruikt, oude of nieuw bouwmaterialen?

Kortom een sympatiek plan met vele vragen maar bovenal een zwaarwegend bezwaar.

De VBL wil constructief meedenken en zal na alle afwegingen door de overheden bezien of we bezwaar maken tegen het plan herbouw Kasteel Spijk.

Willy Cornelissen

Omgevingsvisie Geldermalsen

Cathrijn Haubrich

De gemeente Geldermalsen is momenteel bezig een Omgevingsvisie op te stellen die de komende jaren richtinggevend is voor ruimtelijke ontwikkelingen binnen de gemeente. De VBL heeft hiervoor input gegeven waarbij aandacht gevraagd is voor landschappelijke kwaliteit, cultuurhistorie, natuurwaarden en duurzaamheid. Ook heeft de VBL ideeën geopperd hoe in een participatiesamenleving door organisaties zoals de VBL bijgedragen kan worden aan kwaliteit van de leefomgeving.

1. Aanleiding

De gemeente Geldermalsen had van oudsher een Structuurvisie, waarin het meerjarig ruimtelijk beleid van de gemeente werd vastgelegd. De huidige Structuurvisie loopt tot 2015 en was vooral gericht op woningbouw en mobiliteit. Ook in Geldermalsen breekt het inzicht door dat er in ruimtelijk opzicht meer is dan woningbouw en mobiliteit alleen. De gemeente wil daarom werken aan een integrale visie op de toekomst van Geldermalsen met het jaar 2030 als stip op de horizon.

Vooraf de wijze van werken door Geldermalsen verdient een compliment. Het gemeentebestuur heeft een oproep gedaan aan alle inwoners, instellingen en belangengroeperingen om op voorhand al mee te denken over wat er in die Omgevingsvisie moet komen te staan. In principe stond er dus nog niets op papier.

Op een speciale website kon iedereen vertellen wat zij belangrijk vonden in ruimtelijk opzicht toegespitst op een acht thema's. De VBL heeft op onderstaande thema's input geleverd.

2. Thema LANDBOUW, 'de paradox van een agrarische gemeente'

De gemeente Geldermalsen is nog altijd een agrarische gemeente, met -heel grof gezegd- veel fruitteelt op de stroomruggen en veeteelt op de komgronden. Daaraan ontleent Geldermalsen haar min of meer unieke identiteit. En ontleent zij haar charme, iets wat doorwerkt in andere thema's dan Landbouw, bijvoorbeeld ook bij Natuur, landschap en cultuurhistorie, Recreatie en Toerisme, en Wonen.

Tegelijkertijd zit daarin een paradox. Als landbouw zonder meer alle ruimte zou krijgen, dan verliest de gemeente veel van haar charme en aantrekkelijkheid, die evenzeer de essentie zijn van de Geldermalsense

identiteit: de rijkdom aan natuur, landschap en cultuurhistorie, een aantrekkelijke gemeente om te wonen, en een aantrekkelijke gemeente om te recreëren en om toerisme te trekken.

Volgens de VBL zijn twee scenario's mogelijk:

Scenario 1 - waarin onbelemmerde prioriteit wordt gegeven aan Landbouw negatieve voorbeelden hiervan noemt de VBL het toestaan van megastallen in de komgronden, glastuinbouw met daarbij de onvermijdelijke lichtvervuiling, open veestallen zonder lichtafscherming, ruim baan voor alle mogelijke teelt-ondersteunende voorzieningen, geen bescherming voor cultuurhistorisch waardevolle landschapselementen.

Scenario 2 - waarin Geldermalsen zich ontwikkelt als een landbouwgemeente die tegelijkertijd een aantrekkelijke woon- en recreatiegemeente is.

In dit geval zou de gemeente -naast een bewust conserverend milieu- en ruimtelijke ordeningsbeleid m.b.t. de genoemde elementen in scenario 1- ook kunnen en moeten inzetten op stimulering van ANV's (agrarische natuurverenigingen) en GLB (gemeenschappelijk landbouwbeleid), het bevorderen en mogelijk maken van fabricage van streekproducten, van verkoop van eigen producten in stalletjes aan de weg, landschapsbeheer door ANV's en particulieren (hoogstamboomgaarden, akkerrandenbeheer, meidoornhagen, amfibie-poelen), en ook stimuleren van juist de kleinere recreatieondernemers (Hoenderik, boerengolf, B&B's) in plaats van de grotere, die de gemeentelijke ondersteuning minder nodig hebben.

3. Thema 'MILIEU EN DUURZAAMHEID'

De VBL heeft naast landschapswaarden ook het in stand houden en verhogen van cultuurhistorische, natuurlijke en milieuwaarden van het Lingeland in haar doelstelling opgenomen. Voor wat betreft het hoofdstuk Milieu en Duurzaamheid van de Omgevingsvisie beperkt de VBL zich tot een aantal punten.

Duurzame energie

De VBL ondersteunt de gedachte dat ook in de gemeente Geldermalsen duurzaam energie moet worden opgewekt. Daarmee is al duidelijk dat de VBL met de gemeente vindt, dat windmolens welkom zijn op Geldermalsens grondgebied. Maar de VBL wijst er

op, dat bij windmolens cruciaal is, dat zij niet alleen landschappelijk verantwoord worden ingepast maar ook geen overlast geven door geluid en slagschaduw aan omwonenden. Het is nog maar de vraag of windmolens ten noorden van de A15, zoals dat in de Omgevingsvisie wordt gesuggereerd, vanuit de optiek van landschappelijke inpassing en voldoende afstand t.o.v. omwonenden kunnen worden gerealiseerd. De VBL vraagt voor beide aspecten veel aandacht van de gemeente. De VBL meent, dat zonne-energie even belangrijk, zo niet belangrijker dan windenergie is. De VBL vindt daarom dat de gemeente de ontwikkelingen rondom de groene A15 actief zou moeten ondersteunen. Het plaatsen van zonnepanelen op de geluidwering van de Betuweroute en op de stortplaats van de AVRI is een aansprekend project, waar Geldermalsen straks trots op zou kunnen zijn als zij dat mede zou hebben kunnen realiseren.

Lichtvervuiling en lichtverspilling

Een duurzame gemeente zou ook moeten streven naar een blijvend onverlichte A15. Ook in het hoofdstuk Landbouw heeft de VBL reeds gesproken over de al maar toenemende lichtvervuiling in de gemeente. De LED reclameborden langs de snelwegen en de verlichting op de snelwegen leveren daaraan ook een behoorlijke bijdrage. Een duurzame gemeente zou wat de VBL betreft, moeten werken aan het terugdringen van onnodige verlichting en het afschermen van wel nodige verlichting.

4. Thema

'NATUUR, LANDSCHAP EN CULTUURHISTORIE'

Natuur, landschap en cultuurhistorie zijn de core-business van de VBL. Juist natuur, landschap en cultuurhistorie zijn essentiële waarden voor een aantrekkelijke woon- en werkomgeving.

Geldermalsen mag trots zijn op haar landschappen, op haar rijke cultuurhistorie en (schaarse) natuur. Zij vormen mede de kern van de identiteit van de gemeente. In de optiek van de VBL moeten juist deze waarden prioriteit krijgen boven economische functies als landbouw, mobiliteit en bedrijfsleven.

Het gaat dan niet om een of-of-discussie maar wel om een gewogen afweging van belangen.

Met de landbouwsector kan een koppeling worden gelegd met het GLB. Landschapskwaliteiten, te behalen natuurdoelen, akkerrandenbeheer, beheer van natuurvriendelijke oevers, klompenpaden, visstekken, etc. kunnen voor ANV's (boeren aangesloten bij een formele Agrarische Natuurvereniging) als neveninkomsten de agrarische bedrijfsvoering versterken.

Nut en noodzaak van een tweede Lingebrug zou na verbreding A2 opnieuw moeten worden onderzocht vanwege verbeterde doorstroming A2 in nieuwe situatie. De VBL meent, dat de tweede Lingebrug bij Buurmalsen geen effectieve oplossing is voor de verkeersproblemen in Buurmalsen. Te veel autoverkeer uit Geldermalsen, Meteren en Deil dat naar Culemborg wil, zal de kortere route door het centrum van Geldermalsen en door Buurmalsen kiezen. De Lingebrug zal slechts (sluip)verkeer vanuit het oosten (Tiel e.o.) naar Culemborg accommoderen, verkeer dat zonder Lingebrug niet de route via Buurmalsen zou kiezen. Daarom zullen de landschappelijke kwaliteiten ten oosten van Buurmalsen prioriteit moeten krijgen t.o.v. het betrekkelijk geringe oplossend vermogen van een tweede Lingebrug.

Als compensatie van natuur aan de orde is, zou de VBL graag zien dat natuurcompensatiegelden maar ook de fysieke compensatiegebieden (compensatie van opgeofferde natuur) door de gemeente in een gemeentefonds en grondbank gebundeld worden. In plaats van veel kleine natuurontwikkelingsprojectjes kunnen dan robuustere natuurgebieden worden ingericht.

Benutten van eerder gedane studies

Recent is de cultuurhistorische waardenkaart van de gemeente Geldermalsen gereed gekomen. De VBL zou graag zien dat in de Omgevingsvisie de cultuurhistorische waardenkaart (2014) als een leidend beleidsstuk wordt benoemd en verwerkt om initiatieven te kunnen toetsen. Oude landschapselementen, kerkenpaden, raaiakkers, vloedheuvelds en oude watergangen moeten herkenbaar zijn, worden en blijven in het landschap van Geldermalsen.

In het verleden zijn zowel door de provincie als door de gemeente zelf prachtige landschapsbeleidsplannen gemaakt (Belvoir en het LOP- Landschapsontwikkelingsplan uit 2008). De VBL zou graag zien, dat deze waardevolle inventarisaties in de Omgevingsvisie worden benut en eveneens als leidende beleidsstukken gaan functioneren.

De VBL beveelt de gemeente aan om eens na te denken over hoe om te gaan met verslonzen van cultureel erfgoed om dat eigenaar er geen geld in wil/kan steken voor behoud/herstel?

Landgoederen

Het landgoederenbeleid moet onverminderd worden doorgezet. De VBL heeft echter bezwaar tegen historiserende kitsch gebouwen. Het gebouw moet passen in het rivierenlandse landschap. De openbare toegankelijkheid van een landgoed moet daadwerkelijk worden gehandhaafd.

5. Thema 'RECREATIE EN TOERISME'

Recreatie van de eigen inwoners

Het valt de VBL op, dat dit hoofdstuk wel erg is ingericht als een economisch toerismemodel. Waar is de behoefte van de eigen inwoners aan recreatie?

Waar is het 'zondagmiddag-rondje', het dorpsommetje, de fietsroute door het veld?

Waar kunnen de kinderen 'klooien' met water en in het water? Heeft elk dorp aan de Linge wel een openbaar toegankelijke stukje Linge-oever voor alle dorpskinderen? De oevers van de Linge zijn nu merendeels achtertuinen van een paar happy-few. Dit dient prioriteit nummer één te zijn als het gaat om recreatie.

Toerisme slechts kleinschalig

Toerisme, het aantrekken van toeristen, is van een tweede orde. Natuurlijk snijdt het mes aan twee kanten: toeristen en eigen inwoners kunnen beide genieten van gecreëerde infrastructuur. Als het echter gaat om grootschalige recreatie schiet het zijn doel voorbij. Het kleinschalige Lingelandschap is ongeschikt voor massarecreatie. In dat opzicht zal het Lingelandschap een beperkt verdienmodel moeten zijn en blijven, op straffe van het om zeep helpen van de aantrekkelijkheid van het Lingelandschap.

De Omgevingsvisie zal daarom moeten koersen op het faciliteren van kleinschalige overnachtingsmogelijkheden zoals B&B's en mini-campings bij de boer.

Dagrecreatie (fietsers en wandelaars) wordt beter gereguleerd door op een beperkt aantal plaatsen

parkeerplaatsen te realiseren van waaruit het Lingebied kan worden bezocht. Overlast op ongeschikte parkeerplaatsen kan zo worden tegengegaan.

Nu er ten noorden van de Linge een nieuw 'natuurviaduct' over de A2 is gebouwd, openen zich mogelijkheden om fiets- en wellicht ook wandelroutes 'van de Linge af' te realiseren.

Handhaving van de vaarrecreatie op de Linge is op dit moment absoluut onvoldoende. Hierover moet in het kader van de Omgevingsvisie met het Waterschap worden overlegd.

6. Thema 'WONEN'

De VBL dringt er op aan om de karakteristieke open plekken in de diverse dorpen te behouden. Het oude adagium 'inbreiden gaat voor uitbreiden' gaat in de Geldermalsense dorpen niet overal op.

De landschappelijke en cultuurhistorische waarde van de open plek binnen de bebouwde kom is meestal groter dan de landschappelijke waarde van een mogelijke uitbreidingslokatie.

Ook pleit de VBL voor een openbaar toegankelijk stukje Linge-oever in elk Lingedorp. In elk dorp moeten dorpskinderen met hun opblaasbootje of met hun vishengeltje bij de Linge kunnen komen. Dit zou in een Lingegemeente als Geldermalsen zo vanzelfsprekend moeten zijn, dat dit al lang had moeten zijn gerealiseerd.

7. Invulling geven door participatiesamenleving

Om bovenstaande te realiseren ziet de VBL mogelijkheden om de participatiesamenleving beter te benutten en initiatieven die er al zijn op dit vlak te stimuleren.

De VBL pleit voor een landbouw waarin ANV's (Agrarisch Natuurverenigingen) worden gestimuleerd en mede vanuit het GLB (Gemeenschappelijk Landbouwbeleid) invulling geven aan het behoud en beheer van landschapselementen, akkerrandenzones etc t.b.v. vergroten van de biodiversiteit en landschappelijke kwaliteit. Daarnaast vragen we de gemeente verbrede landbouw mogelijk te maken en streekproducten te stimuleren.

Dit alles heeft niet alleen een ruimtelijke component maar zeker ook een sociaal - en maatschappelijk aspect: de inwoners en bedrijven in Geldermalsen werken in een alliantie met de gemeente aan een mooiere leef- en werkomgeving in Geldermalsen.

De VBL neemt ook hierin haar eigen verantwoordelijkheid: zij wil graag met de gemeente meedenken over landschappelijk aantrekkelijke teeltondersteunende voorzieningen, manieren om de toenemende nachtelijke lichtvervuiling in de landbouw tegen te gaan, het adviseren van particulieren over de gebiedseigen inrichting van terreinen in het buitengebied, etc.

Verder meent de VBL dat vanuit milieu en duurzaamheid de gemeente samen zou moeten werken met inwoners. Het opwekken en zuinig gebruiken van energie kan beter gezamenlijk door groepen inwoners worden georganiseerd.

Windcoöperaties, smart-grid wijken zijn voorbeelden van zulke samenwerking. Op dit moment heeft Geldermalsen al een vergelijkbare organisatie binnen haar grenzen. Samen met 11Duurzaam kunnen duurzame oplossingen worden gevonden.

Organisaties als de Historische Kring en de VBL 'het verhaal laten vertellen' over de ontwikkeling van het landschap. Waarom ziet het landschap eruit zoals het landschap er nu uit ziet? Beleving van het landschap voor de eigen inwoners (met besef voor de cultuurhistorie), wat bijdraagt aan de trots van de inwoners maar ook een bijdrage levert aan recreatie en toerisme (voorbeeld Hollandse Waterlinie).

Landschapsbeheer Gelderland kan worden betrokken bij erfbeplantingsprojecten en laanbeplanting, het Recreatieschap UiterWaarde bij de realisering van dorpsommetjes en historische kerkenpaden

8. Tot slot

De gemeente gaat de reacties verwerken in een discussiedocument dat in het 2e kwartaal van 2015 wordt voorgelegd aan de gemeenteraad. De VBL blijft de verdere ontwikkelingen de komende maanden met grote interesse volgen.

Inwoners van de gemeente Geldermalsen worden uitgenodigd mee te denken en te discussieren

Beste inwoner,

Hierbij wordt u verzocht om in 2015 uit te spreken over de kwaliteit van de leefomgeving in de gemeente Geldermalsen. Het is belangrijk dat u uw mening kan geven over de leefomgeving in de gemeente Geldermalsen.

Wij nodigen u uit om mee te denken en te discussiëren over het thema:

- Milieu en Duurzaamheid
- Recreatie en Toerisme
- Natuur, landschap en cultuurlandschap
- Duurzaam, goed en veilig
- Landbouw
- Infrastructuur
- Wonen
- Vrije tijd

Kijk op <http://www.geldermalsen.nl/onderwerpen/leefomgeving> voor meer informatie. De enquête loopt tot uiterlijk 15 februari 2015, daarna gaan we met de uitkomsten aan de slag. Het is belangrijk dat u uw mening kan geven over de leefomgeving in de gemeente Geldermalsen.

Magazine? Gel met het Gemeentebestuur (045) 52 52 11.

 Gemeente Geldermalsen

Aan de inwoners

van gemeente Geldermalsen

Een landschap vol cultuurhistorie

Interview met Annemieke Gerris

Cathrijn Haubrich

Wie is Annemieke Gerris?

Ik ben sinds 5 jaar werkzaam bij de gemeente Geldermalsen. Ik heb cultuurhistorie, natuur, landschap en ook archeologie in mijn portefeuille.

Vanuit de gezondheidszorg heb ik op een bepaald moment het besluit genomen mijn koers radicaal te verleggen. Ik ging landschapsarchitectuur studeren. Ik adviseerde daarna gemeenten bij projecten, maar dat was zo hapsnap, zo vluchtig. Ik voelde de behoefte om ergens op een vaste plek de cultuurhistorie, natuur en landschap goed in de vingers te krijgen. Ik vond Geldermalsen meteen geweldig. Die dorpjes langs de Linge, de hoogstam-boomgaarden, de grienden! Prachtig!

Wel trof ik in Geldermalsen een bijzondere situatie aan. De gemeente heeft zelf weinig eigendommen en dus weinig zeggenschap over cultuurhistorische objecten of landschappen. Geldermalsen moet steeds particuliere grondeigenaren meekrijgen, hen overtuigen om een cultuurhistorisch beleid ook te verwezenlijken. Ze kan hoogstens wat stimuleren.

Wat is een cultuurhistorische waardenkaart eigenlijk?

Onder cultuurhistorie versta je eigenlijk alles wat bovengronds waardevol is in een gebied en ouder is dan 60 jaar. Waardevol is een breed en vaag begrip. Je kan zeggen dat een landschap waardevol is, als het bijdraagt aan de karakteristieke identiteit van het gebied, aan de schoonheidsbeleving van een dorp. Het gaat om zowel groen als om gebouwd.

Gemeentes zijn wettelijk verplicht om cultuurhistorie in kaart te brengen. De wetgever is vaag over hoe dat moet. Daarom zie je veel verschillen in hoe een gemeente cultuurhistorie oppakt.

In de dagelijkse praktijk betekent het gewoon, dat in de toelichting bij een bestemmingsplan altijd een paragraafje 'cultuurhistorie' moet staan. Welke cultuurhistorische waarden zijn er in het plangebied en hoe is daar rekening mee gehouden?

Wat betekent landschap voor cultuurhistorie?

Waarom moest juist de VBL meedenken?

Het landschap is een resultaat van menselijk ingrijpen in een gebied, in ieder geval wel in Nederland. De grondslag bepaalt ook mede het landschap. Grondslag en de mens hebben van Geldermalsen een gebied gemaakt van (hoogstam)boomgaarden, knotwilgen, grienden en lange rijen populieren.

Heel bijzonder in Geldermalsen is, dat van de kleine dorpsplodertjes van voor 1400 vrijwel alle kades nog aanwezig zijn of nog leesbaar in het landschap. Zo is op de polderkaart de Zeekade duidelijk zichtbaar.

Jullie vereniging staat bekend als deskundig, met veel hart voor landschap. Jullie inbreng wilde de gemeente natuurlijk graag hebben.

Nu de vraag andersom: wat schiet ons landschap er eigenlijk mee op, dat er nu een cultuurhistorische waardenkaart is?

Alles wat van cultuurhistorisch waarde is -ook als het landschap ter plaatse waardevol is-, moet bij elke wijziging van een bestemmingsplan worden meegenomen. In de toelichting moet nu verantwoord worden, wat er aan cultuurhistorie ter plaatse is en hoe daar mee zal worden omgegaan. Op zijn minst kan een gemeente nu nooit meer zeggen: de waarde van dat landschap is ons ontgaan.

En wat gaan mensen merken van die waardenkaart?

De cultuurhistorische waardenkaart is een 'communicatieproduct'. De gemeente gebruikt hem om erover te praten met inwoners. Je kunt inwoners informeren over bijzondere dingen in hun omgeving, maar ook bij de inwoners kennis weghalen. Mensen in de dorpen weten vaak nog veel meer dan op de waardenkaart staat.

We zoeken ook de publiciteit door in ons magazine 11CENTRAAL elke keer een stuk te plaatsen over een van de wethouders, die 'zijn' dorp bezoekt. Zo'n bezoek is heel erg cultuurhistorisch ingestoken.

Verder moet de cultuurhistorie ook invloed hebben op andere beleidsstukken. Dat was en is in Geldermalsen trouwens niet nieuw. Het Landschaps Ontwikkelings Plan keek ook naar cultuurhistorische elementen. Het Monumentenbeleid idem dito.

En natuurlijk gebruikt de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit ook cultuurhistorische waarden.

De gemeenteraad zal zich trouwens nog uit moeten spreken over wat we als gemeente met dit prachtige materiaal gaan doen.

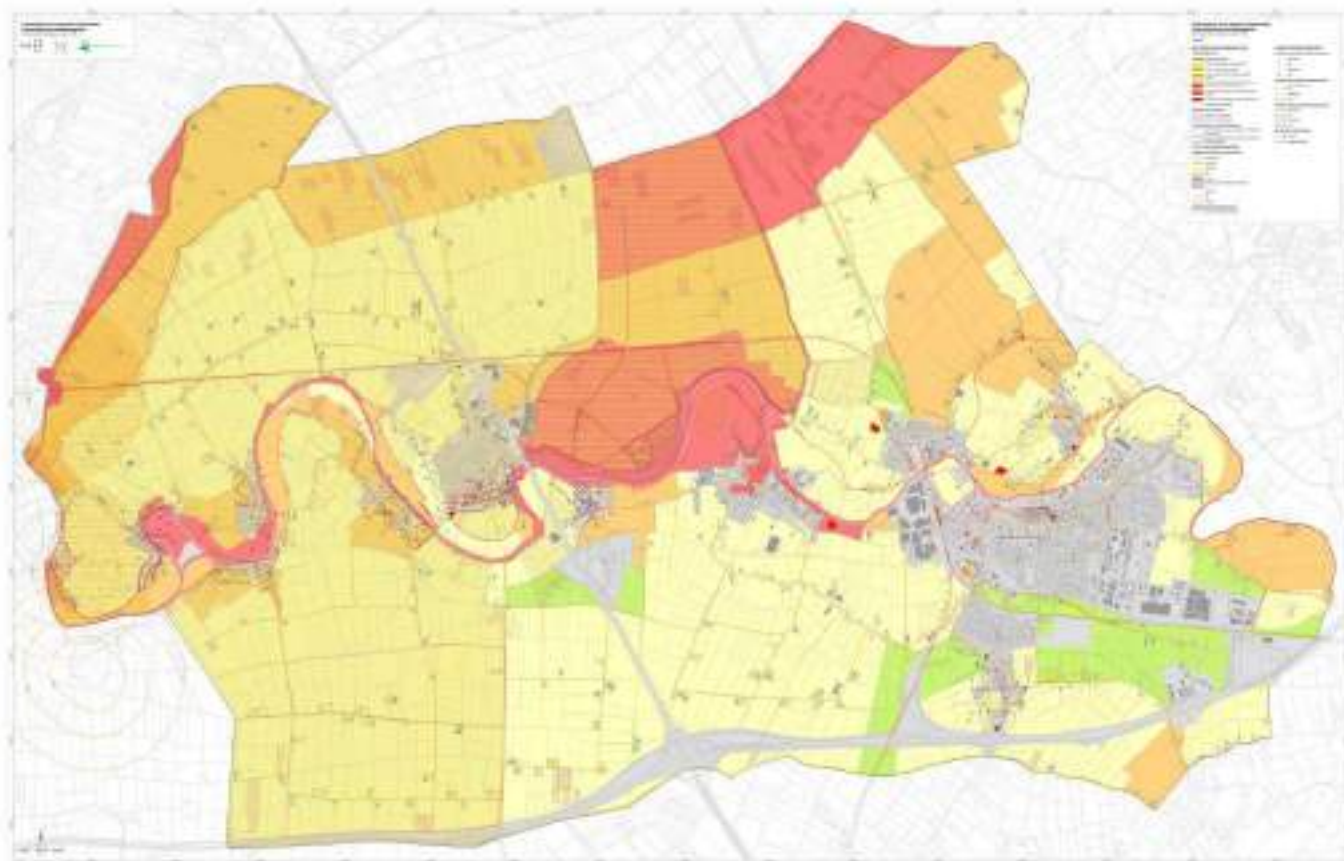
Inmiddels is de kaart op de website van de gemeente geplaatst: (http://www.geldermalsen.nl/Algemeen/Historie/Cultuur_Historische_Waardenkaart)

Iedere geïnteresseerde kan nu heel gericht zoeken.

Een aanrader voor iedereen met (cultuur)historische interesse, is trouwens ook de website:

'www.Watwaswaar.nl'.

Daarop kun je allerlei oude kaarten terugvinden, een genot om naar te kijken!

Landschapsvisie windparken Betuwewind

Gerlach Velthoven
Betuwewind en 11duurzaam

Betuwewind is het project waarin de mogelijke windmolens bij knooppunt Deil en de AVRI in Geldermalsen ontwikkeld worden. In Betuwewind werken overheden, burgers en projectontwikkelaars samen om twee windparken te ontwikkelen. Bij het AVRI-terrein is sprake van 3 molens en bij Deil zou plaats zijn voor 9-11 molens in het windvisie-gebied van provincie en gemeenten. Bij elkaar zijn de twee parken goed voor een vermogen van 30-40 MW.

Na een intensief overlegproces is er een procedure afgesproken met Gemeente Geldermalsen, Gemeente Neerijnen en Provincie Gelderland om tot een bouwvergunning te komen. Om uitvoering te geven aan de gemeentelijke windvisie is er een Burger-coöperatie Geldermalsen-Neerijnen opgericht die een ontwikkelbelang in beide parken heeft verworven van 25%. Dit betekent dat iedereen via de coöperatie mede-eigenaar van beide parken kan worden en een stem kan hebben in de ontwikkeling.

Voordat er een wijziging op het bestemmingsplan kan worden aangevraagd is er eerst een advies gevraagd aan bureau Veenenbos en Bosch. Maandag 9 maart presenteerde Harm Veenenbos zijn landschapsvisie voor de realisatie van 12-14 windmolens bij Avri en Knooppunt Deil. Op die avond legde hij uit dat hij gewerkt heeft met een groot aantal fysieke en politieke randvoorwaarden en dat bij de verdere uitwerking zeker ook nog economische criteria een rol zullen spelen.

De mogelijke varianten die hij uiteindelijk presenteerde sluiten aan bij wat er langs de A15 gebruikelijk is. Lijnen van meerdere molens bij elkaar steeds aan een zijde van de snelweg (geen 'poort'). Maar dat is uiteindelijk toch moeilijk te realiseren bij een kruispunt van snelwegen. Er ontstaat altijd een 'poort', molens aan weerszijde van een weg, tenminste als de doelstelling is om 30 MW vermogen te realiseren. Hij

vond verder dat molens het beste passen bij open landschap en in nabijheid van grootschalige infrastructuur. Het AVRI-terrein vond hij dan ook geschikter dan het zuidwest kwadrant van het knooppunt waar een kleinschalig natuurlandschap ligt met bosschages en (voormalige) eendenkooien.

De aanwezige burgers hadden heel andere zorgen dan het landschap. Veel vragen gingen over de te verwachten hinder door geluid en slagschaduw en de compensatie die de omwonenden tegemoet zouden kunnen zien.

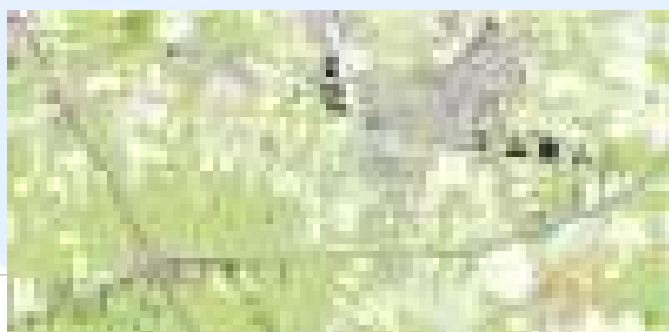
Burgerwindcoöperatie Geldermalsen-Neerijnen heeft een bijzondere positie in het project. Door een 25% eigendomsaandeel is er een actieve stem in de ontwikkeling verworven en kunnen burgers mee investeren en zo ook profiteren van de windparken.

De komende maanden zullen alle meningen en behoeften van omwonenden zo veel mogelijk worden meegenomen in de plannen. De speelruimte is echter beperkt door de doelstellingen van met name de provincie en het beperkte zoekgebied van de gemeenten. Het standpunt van de coöperatie is vooralsnog dat de landschappelijke kwaliteit niet het allerbelangrijkste is maar dat eerst naar het goede evenwicht tussen overlast en duurzame opbrengst van stroom moet worden gezocht. Staatsbosbeheer is hier een natuurlijke partner is. Zij stellen als natuurorganisatie bewust hun gronden ter beschikking voor de bouw van windmolens omdat met de huuropbrengst een verbetering van het gebied kan worden bereikt zowel natuurhistorisch, ecologisch als recreatief. Zo kan financiële opbrengst en maatschappelijke meerwaarde ook samen gaan.

Bij het terrein van AVRI komt het plan heel dicht bij de Linge die aan de andere kant van de Tielerweg stroomt. Ook hier speelt maatschappelijke waarde een rol. De financiële opbrengst van de windmolens komt ten goede aan de kosten van afvalinzameling en kan in mindering gebracht worden op de heffing.

Landschappelijk is de Avri al een vreemde eend in de bijt en daar kunnen windmolens weinig meer aan verpesten volgens Harm Veenenbos. Voor de gehele presentatie op Video, zie verder www.betuwewind.nl

Hier kunnen mensen zich ook melden die lid willen worden en zo samen bouwen aan een duurzame energievoorziening voor de Betuwe.

Windmolens - reactie VBL

Cathrijn Haubrich

Landschappelijk nieuw gebaar o.k., maar overlast: nee.

De Vereniging tot Behoud van het Lingelandschap sprak al enige tijd over het in te nemen standpunt met betrekking tot windmolens. Het is evident, dat windmolens een enorme impact hebben op het landschap. De molens zoals die bij het knooppunt Deil zijn gepland en op het terrein van de AVRI, zullen een mashoogte hebben van 120 (!) meter en de lengte van de wieken zal 60 meter zijn. Het beeld aan de horizon zal daarmee onontkoombaar veranderen.

De VBL heeft echter tot doel om naast landschap en natuur, ook duurzaamheid te bevorderen. En als we op den duur veel duurzame groene energie willen opwekken, dan zal het aandeel van windenergie via windmolens niet gemist kunnen worden.

Dus de VBL zegt dus niet categorisch 'nee' tegen windmolens. Wel moeten zij dan zo goed mogelijk gepositioneerd worden in het landschap.

Het voorstel om drie windmolens op het AVRI terrein te plaatsen, en acht windmolens in een 'stoere' lijn ten zuiden van de A15 (aan weerszijden van de A2) lijkt verhoudingsgewijs de beste oplossing. Misschien is het landschappelijk wel beter om dat in een ononderbroken lijn te doen en het door de landschapsarchitect Veenenbos voorgestelde 'gat' ter hoogte van de eendenkooi niet aan te brengen. Veenenbos beweert, dat dat voor automobilisten op de A2 een benauwd poorteffect zou opleveren; de VBL deelt deze opvatting niet.

De VBL is van mening dat de molens zo min mogelijk hinder zouden moeten opleveren voor mensen die dichtbij de molens wonen. De voorgestelde afstandscriteria zijn nu 500 meter ten opzichte van gevoelige bebouwing zoals woonhuizen en 200 meter voor huizen waarvan de bewoners er mee zouden hebben ingestemd. Dat lijkt ons nog dichtbij. Slagschaduw en laagfrequent gebrom kunnen het welbevinden van mensen erg aantasten.

En ook welbevinden van mensen is een aspect van duurzaamheid!

De VBL pleit dan ook voor een objectief extern advies hoe overlast voor de bewoners van dat gebied tot nagenoeg nul kan worden teruggebracht.

Wandelroute rondom plas Koornwaard

In de vorige Lingeschouw is uitvoerig aandacht besteed aan het baggerproject van de Linge. De Linge wordt gebaggerd vanaf de Julianasluis in Geldermalsen tot aan Gorkum toe. De vrijgekomen bagger uit de Linge wordt gestort in de plas ten zuiden van industrieterrein de Koornwaard. Deze voor natuurwaarden te diepe zandwinplas wordt gedeeltelijk verondiept met de bagger uit de Linge.

De met bagger geladen schepen varen door een verbrede toegang vanaf de Linge de Koornwaardplas op. De bagger wordt daar volgens een vastgesteld plan gestort. Het is de bedoeling dat door ondiepe plekken in de plas te creëren, er meer natuurwaarden kunnen ontstaan.

Er werd veel gewandeld rondom de plas. Een ommetje maken kan nu niet meer, omdat de toegang vanaf de Linge naar de plas dus is verbreed. Het wandelen langs de plas kan nog altijd wel, maar bij de doorvaart aangekomen, moet je rechtsomkeerd maken, een echt ommetje maken kan nu tijdelijk niet meer.

Daarom heeft de VBL gevraagd aan uitvoerder K3Delta of daar een oplossing voor te vinden was. Natuurlijk moet de doorgang naar de plas niet worden geblokkeerd op de dagen dat er bagger wordt aangevoerd. Maar in weekeinden en mogelijk ook feestdagen en vakanties is een oversteek, bijvoorbeeld met een trekpontje of een bootbruggetje wel heel plezierig.

Tot onze aangename verrassing werd VBL onlangs door K3Delta gebeld, dat in de eerste week van mei 2015 een trekpontje in gebruik zal worden genomen. K3Delta waardeerde ons verzoek om in een wandelverbinding te voorzien. Zij vinden het hun maatschappelijke plicht om aan dit verzoek te voldoen.

Het is de bedoeling dat dit trekpontje buiten werktijd, dus ook op vrije dagen, gebruikt kan worden. Jammer is, dat K3Delta het alleen in de zomertijd wil gebruiken. Zij vinden het risico, dat er in de winter mensen in het koude water vallen, te groot. Zij zouden zich daarvoor verantwoordelijk voelen.

Als u dit bericht leest, is het pontje mogelijk al in gebruik. Ga eens kijken bij de Koornwaardplas. En maak een ommetje met oversteek met het trekpontje. Onze vereniging is er trots op!

In het gebied van de Linge wordt volop gewerkt.

*Het baggeren van de Linge is in 2014 van start gegaan.
In het (vroeg) voorjaar had Waterschap Rivierenland
al meer dan 40.000 m3 bagger verwijderd.*

*De diefdijk versterkt - uiteraard met de nodige
overlast, vooral voor de bewoners.*

Algemene informatie

Dagelijks bestuur:

Voorzitter:	L. Brouwer (Leo)	☎ 0345 521 304
Secretaris:	W. Cornelissen (Willy)	☎ 0345 476 699
Penningmeester:	M. Goverde (Mark)	☎ 0345 651 954
	<i>aftredend</i>	@-mail: penning.vbl@gmail.com

Leden algemeen bestuur/regionale vertegenwoordigers

J.F. Boegborn (Erik), Tricht	<i>eindredactie Lingeschouw</i>	☎ 0345 581 006
E. van Halsema (Emo), Deil	<i>aftredend</i>	
J. Tummers (Joof), Buren	<i>aftredend</i>	
C. Haubrich (Cathrijn), Deil	algemeen	☎ 0345 651 871
E.K. van der Kuip (Ewout), Spijk	regio west	☎ 0183 562 690

Adres

Vereniging tot Behoud van het Lingelandschap
Postbus 131
4190 CC GELDERMALSEN

@-mail: secretaris.vbl@gmail.com

website: www.lingelandschap.nl

Lidmaatschap

De contributie bedraagt per kalenderjaar € 15,-. Meer mag natuurlijk ook!
 Bij betaling anders dan via automatische incasso wordt € 16,50 in rekening gebracht.

Leden ontvangen het verenigingsorgaan 'Lingeschouw'.

Voor vragen over uw contributie kunt u contact opnemen met het dagelijks bestuur (zie hierboven).

Levenslang lid

U kunt uw steun aan onze vereniging ook met een levenslang lidmaatschap gestalte geven.
 Een aantal leden ging u al voor. U wordt levenslang lid door eenmalige betaling van minimaal € 180.
 Voor u en ons een financieel en administratief zeer aantrekkelijk alternatief.

Uw gift en de belasting

Onze vereniging is door de Belastingdienst aangemerkt als Culturele Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI).
 Uw bijdrage komt daarom in aanmerking voor (extra) belastingaftrek.

Bankrekeningnummer: **NL33 RABO 0313 1332 12**
 ten name van de Vereniging tot Behoud van het Lingelandschap.

Vereniging tot Behoud van het Lingelandschap
Postbus 131
4190 CC GELDERMALSEN

@-mail: secretaris.vbl@gmail.com
Website: www.lingelandschap.nl